

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-768/19 - 1

Υπόθεση C-768/19

Αίτηση προδικαστικής απόφασης

Ημερομηνία καταθέσεως:

18 Οκτωβρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Bundesverwaltungsgericht

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

15 Αυγούστου 2019

Καθής και αναιρεσείουσα:

Bundesrepublik Deutschland

Προσφεύγων και αναιρεσιβλήτος:

SE

[παραλειπόμενα]

Bundesverwaltungsgericht (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο,
Γερμανία)

ΔΙΑΤΑΞΗ

[παραλειπόμενα]

Στη διοικητική διαφορά μεταξύ

1. του SE,

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

προσφεύγοντος και αναιρεσιβλήτου,

[παραλειπόμενα] [σελ. του πρωτοτύπου 2] [παραλειπόμενα]

κατά

της Bundesrepublik Deutschland (Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας),

[παραλειπόμενα]

καθής και αναιρεσείδουσας,

μετέχων στη διαδικασία:

Vertreter des Bundesinteresses (εκπρόσωπος του ομοσπονδιακού συμφέροντος)
ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht (Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Διοικητικού
Δικαστηρίου),
[παραλειπόμενα] 10557 Βερολίνο,

το πρώτο τμήμα του Bundesverwaltungsgericht (Ανωτάτου Ομοσπονδιακού
Διοικητικού Δικαστηρίου)
κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 15ης Αυγούστου 2019
[παραλειπόμενα]

αποφάσισε τα ακόλουθα:

Αναστέλλεται η διαδικασία.

Ζητείται, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, η έκδοση προδικαστικής
αποφάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί των ακόλουθων
προδικαστικών ερωτημάτων:

1. Σε περίπτωση αιτούντος άσυλο, ο οποίος εισήλθε στο κράτος μέλος
υποδοχής πριν από την ενηλικίωση του δικαιούχου προστασίας τέκνου του,
με το οποίο υπήρχε οικογένεια στο κράτος καταγωγής και στο οποίο –
κατόπιν αιτήσεως προστασίας που υποβλήθηκε πριν από την ενηλικίωση–
χορηγήθηκε μετά την ενηλικίωση καθεστώς επικουρικής προστασίας (στο
εξής: δικαιούχος προστασίας) και ο οποίος [αιτών άσυλο] υπέβαλε επίσης
αίτηση για διεθνή προστασία στο εν λόγω κράτος (στο εξής: αιτών άσυλο),
πρέπει να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο εθνικής ρυθμίσεως –η οποία ως προς
την αναγνώριση του δικαιώματος επικουρικής προστασίας που απορρέει
από εκείνο του δικαιούχου προστασίας παραπέμπει στο άρθρο 2, στοιχείο ι',
της οδηγίας 2011/95/ΕΕ– όσον αφορά το ζήτημα αν ο δικαιούχος της
προστασίας είναι «ανήλικος» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι',
τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ η ημερομηνία [σελ. του
πρωτοτύπου 3] εκδόσεως της αποφάσεως επί της αιτήσεως χορηγήσεως
ασύλου του αιτούντος άσυλο ή προγενέστερη ημερομηνία, για παράδειγμα η
ημερομηνία κατά την οποία:

- α) χορηγήθηκε καθεστώς επικουρικής προστασίας στον δικαιούχο της προστασίας,
- β) ο αιτών άσυλο υπέβαλε την αίτηση χορηγήσεως ασύλου,
- γ) ο αιτών άσυλο εισήλθε στο κράτος μέλος υποδοχής ή
- δ) ο δικαιούχος της προστασίας υπέβαλε την αίτηση χορηγήσεως ασύλου;

2. Σε περίπτωση που

- α) καθοριστικής σημασίας είναι η ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου:

Πρέπει να ληφθεί υπόψη, συναφώς, το αίτημα προστασίας που διατυπώνεται εγγράφως, προφορικά ή κατ' άλλο τρόπο και γνωστοποιείται στις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την αίτηση χορηγήσεως ασύλου (αίτημα για τη χορήγηση ασύλου) ή η επισήμως υποβληθείσα αίτηση διεθνούς προστασίας;

- β) [Σε περίπτωση που] καθοριστικής σημασίας είναι η ημερομηνία εισόδου του αιτούντος άσυλο ή η ημερομηνία υποβολής εκ μέρους του της αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου:

Ασκεί, επίσης, επιρροή το γεγονός ότι κατά την ημερομηνία αυτή δεν είχε ακόμη εκδοθεί απόφαση επί της αιτήσεως προστασίας του δικαιούχου της προστασίας, ο οποίος μεταγενέστερα υπήχθη σε καθεστώς επικουρικής προστασίας;

- 3. α) Ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται στην περίπτωση που περιγράφεται στο πρώτο ερώτημα προκειμένου ο αιτών άσυλο να θεωρηθεί «μέλος της οικογένειας» (άρθρο 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ) που ευρίσκεται «στο ίδιο κράτος μέλος σε σχέση με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» όπου ευρίσκεται και ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας και με τον οποίο υπήρχε οικογένεια «ήδη στο κράτος καταγωγής»; Τίθεται, ειδικότερα, ως προϋπόθεση να έχει επαναληφθεί η οικογενειακή ζωή μεταξύ του δικαιούχου της προστασίας και του αιτούντος άσυλο στο κράτος μέλος υποδοχής κατά την έννοια του άρθρου 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ή, συναφώς, αρκεί απλώς η ταυτόχρονη παρουσία του δικαιούχου της προστασίας και του αιτούντος άσυλο στο κράτος μέλος υποδοχής; Θεωρείται ο γονέας μέλος της οικογένειας ακόμη και αν –υπό τις περιστάσεις της εκάστοτε περιπτώσεως– η είσοδος δεν αποσκοπούσε στην πραγματική ανάληψη ευθύνης του δικαιούχου διεθνούς προστασίας που εξακολουθεί να είναι ανήλικος και άγαμος κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ; [σελ. του πρωτοτύπου 4]

β) Αν στο υπό στοιχείο α' σκέλος του τρίτου ερωτήματος δοθεί η απάντηση ότι η οικογενειακή ζωή μεταξύ του δικαιούχου της προστασίας και του αιτούντος άσυλο, κατά την έννοια του άρθρου 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, πρέπει να έχει επαναληφθεί στο κράτος μέλος υποδοχής, ασκεί επιρροή η ημερομηνία κατά την οποία επήλθε η επανέναρξη; Συναφώς, έχει σημασία, ειδικότερα, αν η οικογενειακή ζωή αποκαταστάθηκε εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος μετά την είσοδο του αιτούντος άσυλο, κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως του αιτούντος άσυλο ή σε χρόνο κατά τον οποίο ο δικαιούχος της προστασίας εξακολουθούσε να είναι ανήλικος;

4. Παύει η ιδιότητα του μέλους της οικογένειας του αιτούντος άσυλο κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ με την ενηλικίωση του δικαιούχου της προστασίας και τη συνακόλουθη παύση της ευθύνης για ανήλικο και άγαμο πρόσωπο; Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως: εξακολουθεί να υφίσταται η εν λόγω ιδιότητα του μέλους της οικογένειας (και τα συναφή δικαιώματα), χωρίς χρονικό περιορισμό, πέραν της ημερομηνίας αυτής ή η ιδιότητα αυτή εκλείπει μετά την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος (αν ναι: ποίου;) ή με την επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος (αν ναι: ποίου;);

Λόγοι:

I

- 1 Ο SE (προσφεύγων) ζητεί να υπαχθεί στο καθεστώς επικουρικής προστασίας.
- 2 Ο προσφεύγων δηλώνει Αφγανός υπήκοος. Είναι πατέρας άρρενος τέκνου που γεννήθηκε στις 20 Απριλίου 1998 και εισήλθε στη γερμανική επικράτεια το 2012. Με απόφαση της Bundesamt (Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας [Μεταναστεύσεως και Προσφύγων]) της 13ης Μαΐου 2016 που κατέστη απρόσβλητη, μετά την απόρριψη της αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου, έγινε –κατά τα λοιπά– δεκτή η υπαγωγή του [γιου] στο καθεστώς επικουρικής προστασίας.
- 3 Κατά δήλωσή του, τον Ιανουάριο του 2016 ο προσφεύγων εισήλθε διά της χερσαίας οδού στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Τον Φεβρουάριο του 2016 ζήτησε άσυλο και στις 21 Απριλίου 2016 κατέθεσε επισήμως αίτηση διεθνούς προστασίας. Η Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Μεταναστεύσεως και Προσφύγων) απέρριψε τις αιτήσεις του για αναγνώριση του δικαιώματος πολιτικού ασύλου, για υπαγωγή στο καθεστώς του πρόσφυγα [σελ. του πρωτοτύπου 5] ή στο καθεστώς επικουρικής προστασίας, καθώς και για αναγνώριση της συνδρομής απαγορεύσεων εκδιώξεως κατά το άρθρο 60, παράγραφοι 5 και 7, πρώτη περίοδος, του AufenthG (νόμου για τη διαμονή αλλοδαπών).
- 4 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Verwaltungsgericht (διοικητικό πρωτοδικείο, Γερμανία) υποχρέωσε την καθής να χορηγήσει στον προσφεύγοντα το καθεστώς επικουρικής προστασίας υπό την ιδιότητα του γονέα αγάμου και

ανηλικού δικαιούχου της προστασίας, βάσει του άρθρου 26, παράγραφος 5 σε συνδυασμό με την παράγραφο 3, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου). Ο γιος του προσφεύγοντος εξακολουθούσε να είναι ανήλικος κατά την κρίσιμη, συναφώς, ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου. Στο πλαίσιο αυτό, η αίτηση χορηγήσεως ασύλου πρέπει να θεωρείται ότι έχει υποβληθεί μόλις η αρμόδια αρχή λάβει γνώση του αιτήματος για την παροχή ασύλου του αιτούντος προστασία.

- 5 Με την αίτηση αναιρέσεως η καθής και νυν αναιρεσείουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου). Κατά την καθής, σύμφωνα με το άρθρο 77, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου), κρίσιμος για την εκτίμηση της πραγματικής και νομικής καταστάσεως είναι, καταρχήν, –όπως και εν προκειμένω– ο χρόνος της τελευταίας επ’ ακροατηρίου συζητήσεως ενώπιον του δικαστηρίου της ουσίας ή –ελλείψει επ’ ακροατηρίου συζητήσεως– ο χρόνος της εκδόσεως της αποφάσεως του δικαστηρίου της ουσίας με την οποία περατώνεται η δίκη. Συναφώς, το άρθρο 26, παράγραφος 3, του AsylG (νόμου περί ασύλου) δεν περιέχει καμία ρητή εκ του νόμου εξαίρεση. Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις και η δομή του συνηγορούν υπέρ του ότι, εν πάση περιπτώσει, μόνον όποιος εξακολουθεί να είναι ανήλικος δύναται, στο πλαίσιο του δικού του καθεστώτος, να προβάλλει αξίωση. Κατά την καθής, η διάταξη σκοπεί στην εξυπηρέτηση των ειδικών συμφερόντων προστασίας του ανηλικού δικαιούχου προστασίας, τα οποία, καταρχήν, υφίστανται για όσο χρονικό διάστημα αυτός είναι ανήλικος. Ακόμη όμως και στην περίπτωση που για την ιδιότητα του ανηλικού πρέπει να ληφθεί υπόψη η ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου του γονέα, κρίσιμη δεν είναι η ημερομηνία που ζητείται επί της ουσίας η χορήγηση ασύλου (άρθρο 13 του AsylG), αλλά η ημερομηνία υποβολής επίσημης αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου (άρθρο 14 του AsylG). Για την απαίτηση περί υποβολής αιτήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου) δεν αρκεί η αρμόδια αρχή –εν προκειμένω η Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Μεταναστεύσεως και Προσφύγων)– να λάβει απλώς γνώση του αιτήματος για τη χορήγηση ασύλου. Κατά την καθής, προϋπόθεση για τη χορήγηση ασύλου αποτελεί η (επίσημη) αίτηση, η οποία μπορεί να υποβληθεί εγκύρως μόνο στην αρμόδια αρχή.

II

- 6 Η εκδίκαση της υπό κρίση διαφοράς πρέπει να ανασταλεί. Δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, πρέπει να υποβληθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Δικαστήριο) αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως επί **[σελ. του πρωτοτύπου 6]** των ερωτημάτων που διατυπώνονται στο διατακτικό της παρούσας διατάξεως. Τα εν λόγω ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης

προστασίας (ΕΕ L 337, σ. 9, διορθωτικό ΕΕ 2017, L 167, σ. 58, στο εξής: οδηγία 2011/95/ΕΕ).

- 7 1. Η νομική αξιολόγηση διέπεται κατά το εθνικό δίκαιο από τον Asylgesetz (νόμο περί ασύλου) (AsylG) [παραλειπόμενα].
- 8 Οι ακόλουθες διατάξεις του εθνικού δικαίου αποτελούν το σχετικό νομικό πλαίσιο της υπό κρίση διαφοράς:

άρθρο 13 του AsylG (νόμου περί ασύλου)

(1) Αίτημα για τη χορήγηση ασύλου υφίσταται εφόσον από τη βούληση αλλοδαπού, η οποία διατυπώνεται εγγράφως, προφορικώς ή κατ' άλλο τρόπο, συνάγεται ότι αυτός ζητεί προστασία στο έδαφος της Ομοσπονδιακής Γερμανίας από πολιτικές διώξεις ή ότι επιδιώκει προστασία έναντι της απομακρύνσεώς του ή άλλου είδους επαναπατρισμού σε κράτος στο οποίο διατρέχει κίνδυνο διώξεως κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, ή προκλήσεως σοβαρής βλάβης κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1.

[...]

άρθρο 14 του AsylG (νόμου περί ασύλου)

(1) Η αίτηση χορηγήσεως ασύλου υποβάλλεται στο παράρτημα της Υπηρεσίας που υπάγεται στο αρμόδιο για την υποδοχή του αλλοδαπού κέντρο υποδοχής. [...]

[...]

άρθρο 26 του AsylG (νόμου περί ασύλου)

[...]

(2) Κατόπιν αιτήσεως, αναγνωρίζεται δικαίωμα ασύλου σε τέκνο δικαιούχου του δικαιώματος ασύλου, το οποίο κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεώς του για χορήγηση ασύλου είναι ανήλικο και άγαμο, εφόσον η αναγνώριση του αλλοδαπού ως δικαιούχου του δικαιώματος ασύλου είναι απρόσβλητη και η αναγνώριση αυτή δεν ανακαλείται ή ακυρώνεται.

(3) Κατόπιν αιτήσεως, αναγνωρίζεται δικαίωμα ασύλου σε γονείς δικαιούχου του δικαιώματος ασύλου ο οποίος είναι ανήλικος και άγαμος ή σε άλλον ενήλικο κατά την έννοια του άρθρου 2 [σελ. του πρωτοτύπου 7], στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, εφόσον

1. η αναγνώριση του δικαιώματος ασύλου στον δικαιούχο είναι απρόσβλητη,

2. η οικογένεια υπήρχε ήδη στο κράτος στο οποίο ο δικαιούχος του δικαιώματος ασύλου διώκεται πολιτικά κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ,

3. [οι γονείς ή ο άλλος ενήλικος] εισήλθαν στη χώρα πριν από την αναγνώριση του δικαιώματος ασύλου στον δικαιούχο ή υπέβαλαν αίτηση χορηγήσεως ασύλου αμέσως μετά την είσοδο,

4. η αναγνώριση του δικαιώματος ασύλου στον δικαιούχο δεν μπορεί να ανακληθεί ή να ακυρωθεί και

5. [οι γονείς ή ο άλλος ενήλικος] έχουν την ευθύνη για τη φροντίδα του δικαιούχου του δικαιώματος ασύλου.

Η διάταξη της πρώτης περιόδου, σημεία 1 έως 4 εφαρμόζεται κατ' αναλογία στα αδέρφια του ανηλικού δικαιούχου του δικαιώματος ασύλου που είναι ανήλικα και άγαμα κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεώς τους.

[...]

(5) Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 4 εφαρμόζονται κατ' αναλογία στα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας κατά την έννοια των παραγράφων 1 έως 3. Το δικαίωμα για τη χορήγηση ασύλου υποκαθίσταται από το καθεστώς του πρόσφυγα ή της επικουρικής προστασίας. [...]

[...]

άρθρο 77 του AsylG (νόμου περί ασύλου)

(1) Στις διαφορές που διέπονται από τον παρόντα νόμο, το δικαστήριο στηρίζεται στη νομική και πραγματική κατάσταση που ίσχυε κατά τον χρόνο της τελευταίας επ' ακροατηρίου συζητήσεως· εάν της αποφάσεως δεν προηγείται επ' ακροατηρίου συζήτηση, κρίσιμος είναι ο χρόνος της εκδόσεως της αποφάσεως. [...]

[...]

9 2. Τα προδικαστικά ερωτήματα είναι καθοριστικής σημασίας για την έκβαση της υποθέσεως και απαιτείται να διευκρινιστούν από το Δικαστήριο.

10 2.1 Τα προδικαστικά ερωτήματα είναι λυσιτελή προκειμένου να εκδοθεί απόφαση επί του αιτήματος του προσφεύγοντος να υπαχθεί στο καθεστώς επικουρικής προστασίας υπό την ιδιότητα του γονέα ανηλικού και αγάμου δικαιούχου της προστασίας βάσει του άρθρου 26, παράγραφος 5 σε συνδυασμό με την παράγραφο 3, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου).

11 Σύμφωνα με το άρθρο 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου), ο προσφεύγων είναι μέλος της οικογένειας κατά την έννοια του άρθρου

26, παράγραφος 5, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου) και πατέρας και, ως εκ τούτου, γονέας του αγάμου γιου του κατά την έννοια του άρθρου 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου). Κατά την έννοια του άρθρου 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου), ο τελευταίος δικαιούται επικουρικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 18 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Η αναγνώριση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα (άρθρο 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σημείο 1, του AsylG). Σύμφωνα με το άρθρο 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σημείο 2, του AsylG (νόμου περί ασύλου), η οικογένεια (κατά την έννοια [σελ. του πρωτοτύπου 8] του άρθρου 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ) «υπήρχε» στο Αφγανιστάν, κράτος στο οποίο ο γιος διατρέχει τον κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 15 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Επίσης, ο προσφεύγων εισήλθε στη χώρα πριν από την αναγνώριση του γιου του ως προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία (άρθρο 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σημείο 3, του AsylG). Δεν υπάρχουν, επίσης, στοιχεία από τα οποία να συνάγεται ότι πρέπει να ανακληθεί ή ακυρωθεί η αναγνώριση επικουρικής προστασίας στον γιο (βλ. άρθρο 26, παράγραφος 3, τρίτη περίοδος, σημείο 4, του AsylG) όπως και ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού στο πρόσωπο του προσφεύγοντος σύμφωνα με το άρθρο 26, παράγραφος 4, πρώτη περίοδος και άρθρο 4, παράγραφος 2, του AsylG (νόμου περί ασύλου).

- 12 Επομένως, η αίτηση του προσφεύγοντος για αναγνώριση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας υπό την ιδιότητα του γονέα θα είχε ευδοκιμήσει αν, κατά την κρίσιμη ημερομηνία εκτιμήσεως, ο γιος ήταν ανήλικος κατά την έννοια του άρθρου 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου) και ο προσφεύγων είχε την ευθύνη για τη φροντίδα του κατά την έννοια του άρθρου 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σημείο 5, του AsylG (νόμου περί ασύλου).
- 13 Το άρθρο 26, παράγραφος 3, του AsylG (νόμου περί ασύλου), σκοπεί στη μεταφορά του άρθρου 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ στην εσωτερική έννομη τάξη [παραλειπόμενα]. Κατά την ανωτέρω διάταξη, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου διεθνούς προστασίας που δεν πληρούν ατομικά τις προϋποθέσεις για την αναγνώριση της προστασίας αυτής να δικαιούνται να αιτηθούν τα ευεργετήματα των άρθρων 24 έως 35 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες και εφόσον αυτό συμβιβάζεται με το προσωπικό νομικό καθεστώς του μέλους της οικογένειας. Η έννοια της οικογένειας και, ως εκ τούτου, η έννοια του μέλους της οικογένειας, όπως ορίζεται στην εθνική νομική βάση για την αξίωση, καθορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, δυνάμει της ρητής αναφοράς στο άρθρο 26, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, σημείο 2, του AsylG (νόμου περί ασύλου). Κατά το άρθρο 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, στα «μέλη της οικογένειας» του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, αν ο εν λόγω δικαιούχος είναι ανήλικος και άγαμος, συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, ο πατέρας του, εφόσον ευρίσκεται στο ίδιο κράτος μέλος σε σχέση με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας και η οικογένεια υπήρχε ήδη στη χώρα καταγωγής. Από το γράμμα της διατάξεως δεν

προκύπτει σαφώς ποια είναι η ημερομηνία που πρέπει να ληφθεί υπόψη για την εκτίμηση περί της ιδιότητας του ανηλίκου που είναι δικαιούχος της διεθνούς προστασίας και κατά πόσον και, ενδεχομένως, μέσα σε ποια όρια εξακολουθεί να υφίσταται η ιδιότητα του πατέρα **[σελ. του πρωτοτύπου 9]** ως μέλους της οικογένειας ακόμη και μετά την ενηλικίωση του δικαιούχου διεθνούς προστασίας.

- 14 2.2 Τα ζητήματα τα οποία αφορούν τα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να διευκρινισθούν από το Δικαστήριο.
- 15 α) Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί –σε περίπτωση όπως η υπό κρίση– ποια ημερομηνία πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την εκτίμηση του ζητήματος αν ο δικαιούχος της προστασίας είναι «ανήλικος» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.
- 16 Σύμφωνα με τον εφαρμοστέο γενικό κανόνα του άρθρου 77 του AsylG (νόμου περί ασύλου) στο εθνικό δίκαιο της διαδικασίας ασύλου, από την εθνική νομολογία λαμβάνεται μέχρι στιγμής, εν μέρει, υπόψη ο χρόνος εκδόσεως της αποφάσεως επί της αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου του γονέα ακόμη και όσον αφορά την ιδιότητα του ανηλίκου που είναι δικαιούχος προστασίας (ο οποίος [κανόνας], σύμφωνα με την προσέγγιση κατά τη μεταφορά του στη γερμανική έννομη τάξη, αποσκοπεί πάντοτε και στην παρεπόμενη προστασία της οικογένειας, η οποία έχει όμοιες έννομες συνέπειες). Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις θεωρείται ότι αρκεί ο δικαιούχος προστασίας να εξακολουθούσε να είναι ανήλικος κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου του γονέα. Συναφώς, έρεισμα της επιχειρηματολογίας αποτελούν, κατά κύριο λόγο, οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και, στο πλαίσιο της παρεπόμενης διεθνούς προστασίας των παιδιών (βλ. άρθρο 26, παράγραφος 2, του AsylG), οι διατάξεις για τον ρητό καθορισμό της ημερομηνίας –παρά την έλλειψη νομοθετικής ρυθμίσεως εν προκειμένω– εφαρμόζονται αναλόγως όσον αφορά την παροχή διεθνούς προστασίας στους γονείς.
- 17 Συναφώς, από το γράμμα του άρθρου 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ δεν μπορούν να συναχθούν σαφή συμπεράσματα στο πλαίσιο της αναγνώρισης του καθεστώτος επικουρικής προστασίας υπό την ιδιότητα του γονέα. Από το γεγονός ότι το άρθρο 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ διακρίνει ρητά μεταξύ παρελθόντος χρόνου (όσον αφορά την παροχή διεθνούς προστασίας και την ύπαρξη οικογένειας στο κράτος καταγωγής) και ενεστώτα (όσον αφορά τη διαμονή, την ευθύνη για τον δικαιούχο προστασίας και την ιδιότητα του ανηλίκου) θα μπορούσε να συναχθεί ότι για την ιδιότητα του ανηλίκου δικαιούχου προστασίας πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ένα πρόσφατο χρονικό σημείο, όπως η ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως επί της αιτήσεως (χορηγήσεως ασύλου) του γονέα. Η απαίτηση για ύπαρξη σχέσεως μεταξύ της αιτήσεως του δικαιούχου προστασίας για τη χορήγηση ασύλου και της διαμονής του μέλους της οικογένειας στο κράτος μέλος υποδοχής φαίνεται, επίσης, να συνηγορεί υπέρ του **[σελ. του πρωτοτύπου 10]** ότι καθοριστικής σημασίας για την εκτίμηση περί της ιδιότητας του ανηλίκου δικαιούχου της προστασίας είναι το

νωρίτερο ένα χρονικό σημείο μετά την απόκτηση διαμονής του μέλους της οικογένειας. Από άποψη συστηματικής εξετάσεως της οδηγίας, επισημαίνεται, επίσης, η αναφορά στα μέλη της οικογένειας των αιτούντων άσυλο «που τους συνοδεύουν» που διαλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 16, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ και στην αρχή (της διατήρησης) της οικογενειακής ενότητας, που διατυπώνεται στο άρθρο 23 και στην αιτιολογική σκέψη 18, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Από άποψη τελολογικής ερμηνείας, οι αρχές της διαφύλαξης του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού, της ίσης μεταχειρίσεως και της ασφάλειας δικαίου, καθώς και της πρακτικής αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης τείνουν, μάλλον, να μην συνηγορούν υπέρ της εκτιμήσεως περί της ιδιότητας του ανηλίκου σε χρόνο κατά τον οποίο η διαδικασία βρίσκεται ήδη σε προχωρημένο στάδιο. Ωστόσο, στην περίπτωση αλλοδαπού που έχει πλέον ενηλικιωθεί κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως, η αναγνώριση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας σε γονέα που ήλθε για να επανενωθεί μαζί του δεν είναι αντικειμενικά πλέον ενδεδειγμένη για τη διαφύλαξη του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού.

- 18 Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα καθώς και τα υπόλοιπα ερωτήματα αφορούν περίπτωση στην οποία μέλος οικογένειας έχον δικαίωμα προστασίας, από το οποίο απορρέει ένα καθεστώς προστασίας, δεν έχει αναγνωριστεί ως πρόσφυγας, αλλά έχει υπαχθεί μόνο στο καθεστώς επικουρικής προστασίας. Συναφώς, για τον καθορισμό της κρίσιμης ημερομηνίας μπορεί να γίνει διάκριση μεταξύ δικαιούχου διεθνούς προστασίας για τον οποίο έχει αναγνωριστεί το καθεστώς πρόσφυγα (άρθρα 13 επ. της οδηγίας 2011/95/ΕΕ) και υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς στον οποίο έχει χορηγηθεί το καθεστώς επικουρικής προστασίας (άρθρα 18 επ. της οδηγίας 2011/95/ΕΕ). Όσον αφορά την αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα, στην αιτιολογική σκέψη 21 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ διευκρινίζεται ότι η αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα είναι πράξη με αναγνωριστικό χαρακτήρα. Στην απόφαση της 12ης Απριλίου 2018 –C-550/16 [ECLI:EU:C:2018:248]– σκέψεις 53 επ., όσον αφορά το άρθρο 2, στοιχείο στ΄, της οδηγίας 2003/86/ΕΚ, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνήγαγε ότι, κατόπιν της υποβολής αιτήσεως παροχής διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το κεφάλαιο II της οδηγίας 2011/95, εφόσον πληρούνται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το κεφάλαιο III της οδηγίας αυτής, υφίσταται δικαίωμα για την αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα, τούτο δε ακόμη και προ της εκδόσεως επίσημης αποφάσεως συναφώς, οπότε για το δικαίωμα οικογενειακής επανενώσεως που διαλαμβάνεται στο άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο α΄, της οδηγίας 2003/86 δεν μπορεί να είναι καθοριστικής σημασίας το χρονικό σημείο στο οποίο η αρμόδια εθνική αρχή εκδίδει επισήμως την απόφαση με την οποία αναγνωρίζεται [σελ. του πρωτοτύπου 11] ότι ο ενδιαφερόμενος έχει την ιδιότητα του πρόσφυγα. Ανεξαρτήτως του αν η νομολογία σχετικά με τον ορισμό του άρθρου 2, στοιχείο στ΄, της οδηγίας 2003/86/ΕΚ πρέπει να εφαρμοστεί κατ' επέκταση στον –με σχεδόν πανομοιότυπη διατύπωση– ορισμό του άρθρου 2, στοιχείο ιβ΄, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ και/ή στη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας κατά το άρθρο 23 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, όσον αφορά την αναγνώριση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας δεν υπάρχει παρεμφερής αιτιολογική σκέψη στην οποία να προβλέπεται η απαιτούμενη
- 10

αναγνώριση ως πράξη με (αμιγώς ή πρωτίστως) αναγνωριστικό χαρακτήρα. Υπέρ της διακρίσεως μεταξύ της υπαγωγής στην προστασία των προσφύγων, στο πλαίσιο της οποίας δεν μπορεί να αποκλειστεί επέκταση της στοχευμένης δίωξης στα μέλη της οικογένειας λόγω της οικογενειακής εγγύτητας που (εξακολουθεί να) υφίσταται, και της υπαγωγής στο καθεστώς επικουρικής προστασίας εξακολουθεί να συνηγορεί το γεγονός ότι, στις περιπτώσεις αυτές, ο γονέας επιθυμεί να τύχει της επικουρικής προστασίας της οικογένειας λόγω του τέκνου του, χωρίς να υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι, εάν επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του, θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ· το τεκμήριο περί επεκτάσεως της δίωξεως που συνδέεται με τις οικογενειακές σχέσεις, κατά κανόνα, δεν δικαιολογείται εν προκειμένω.

- 19 β) Στην περίπτωση που στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα δοθεί η απάντηση ότι καθοριστικής σημασίας για την εκτίμηση περί της ιδιότητας του ανηλίκου είναι η ημερομηνία καταθέσεως της αιτήσεως διεθνούς προστασίας –είτε πρόκειται για τον δικαιούχο της προστασίας, είτε για μέλη της οικογένειας–, το υπό στοιχείο α' σκέλος του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος αποσκοπεί στη διευκρίνιση του παρεπόμενου ζητήματος κατά πόσον πρέπει ως ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως να ληφθεί υπόψη η ημερομηνία που προβάλλεται επί της ουσίας το αίτημα για τη χορήγηση ασύλου ή η ημερομηνία υποβολής της επίσημης αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου.
- 20 Το άρθρο 6, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για την αναγνώριση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ L 180, σ. 60· στο εξής: οδηγία 2013/32/ΕΕ) διακρίνει μεταξύ της καταθέσεως και της επίσημης υποβολής αιτήσεως διεθνούς προστασίας. Η διάταξη αυτή υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε το άτομο το οποίο έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας να έχει πραγματική δυνατότητα να την καταθέσει το ταχύτερο δυνατό. Το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ επιτρέπει στα κράτη μέλη να απαιτούν οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας να κατατίθενται αυτοπροσώπως [σελ. του πρωτοτύπου 12] και/ή σε καθορισμένο χώρο. Το άρθρο 6, παράγραφος 4, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ εισάγει εξαίρεση από τον κανόνα του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (ΔΕΕ, απόφαση της 26ης Ιουλίου 2017 – C-670/16 [ECLI:EU:C:2017:587], Mengesteab, σκέψη 101). Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, θεωρείται ότι έχει κατατεθεί αίτηση διεθνούς προστασίας όταν οι αρμόδιες αρχές του συγκεκριμένου κράτους μέλους λαμβάνουν έντυπο το οποίο έχει υποβάλει ο αιτών ή, όταν προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, επίσημη έκθεση. Σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφοι 2 έως 4, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, το επί της ουσίας αίτημα για τη χορήγηση ασύλου κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, του AsylG (νόμου περί ασύλου) δεν προϋποθέτει την τήρηση συγκεκριμένου τύπου, ενώ η αίτηση χορηγήσεως ασύλου που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του AsylG (νόμου περί ασύλου) πρέπει, καταρχήν, να υποβληθεί στο αρμόδιο παράρτημα της Bundesamt (Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας). Μόνον

αφότου η αρμόδια αρχή παραλάβει επισήμως το αίτημα για τη χορήγηση ασύλου, αυτό καταχωρίζεται και αποτελεί αντικείμενο διοικητικής διαδικασίας ασύλου.

- 21 Υπέρ της εκτιμήσεως της ιδιότητας του ανηλίκου κατά την ημερομηνία υποβολής της επίσημης αιτήσεως θα μπορούσε υποστηριχθεί ότι το άρθρο 6 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέπουν την υποβολή επίσημης αιτήσεως και αναθέτει αποκλειστικά σε αυτά να παρέχουν την εν λόγω δυνατότητα το ταχύτερο δυνατό χωρίς, ωστόσο, να θέτει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα ως προς το ζήτημα αυτό. Παρά το γεγονός ότι δεν καθορίζονται ελάχιστες, ενδεικτικές ή μέγιστες προθεσμίες [παραλειπόμενα], πρέπει να καθίσταται άμεσα δυνατή η υποβολή επίσημης αιτήσεως και, επομένως, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Εντούτοις, δεν μπορεί να θεωρηθεί αναμφισβήτητο ότι η εφαρμογή του κριτηρίου της υποβολής επίσημης αιτήσεως συνάδει με τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της ασφάλειας δικαίου, καθώς και με το «*effet utile*» (την πρακτική αποτελεσματικότητα).
- 22 γ) Κατά το μέτρο που, για την εκτίμηση περί της ιδιότητας του ανηλίκου δικαιούχου προστασίας, πρέπει να ληφθεί υπόψη ως καθοριστική η ημερομηνία εισόδου του μέλους της οικογένειας κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ ή η ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου από το μέλος αυτό, το υπό στοιχείο β' σκέλος του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος σκοπό έχει να αποσαφηνίσει αν το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που, κατά την ημερομηνία αυτή, δεν είχε ακόμη εκδοθεί απόφαση επί της αιτήσεως προστασίας του δικαιούχου της προστασίας, στον οποίο αναγνωρίστηκε μεταγενέστερα επικουρική προστασία. **[σελ. του πρωτοτύπου 13]**
- 23 δ) Με το υπό στοιχείο α' σκέλος του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος επιδιώκεται να αποσαφηνιστούν περαιτέρω οι γενικές προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, σύμφωνα με τις οποίες τα μέλη της οικογένειας πρέπει να ευρίσκονται στο ίδιο κράτος μέλος σε σχέση με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας και η οικογένεια να υπήρχε ήδη στο κράτος καταγωγής.
- 24 Συναφώς, πρέπει να αποσαφηνιστεί ποιες ουσιαστικές απαιτήσεις θέτει το άρθρο 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, σε περίπτωση όπως η προκειμένη, όσον αφορά τη «σχέση» με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, τη «διαμονή» στο ίδιο κράτος μέλος και την «ύπαρξη» οικογένειας «ήδη» στο κράτος καταγωγής. Ειδικότερα, χρήζει συναφώς διευκρινίσεως αν η οικογενειακή ζωή, κατά την έννοια του άρθρου 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να έχει επαναληφθεί εντός του κράτους μέλους υποδοχής μεταξύ του δικαιούχου της προστασίας και του μέλους της οικογένειας –εν προκειμένω του γονέα– ή αν για την αναγνώριση της ιδιότητας του μέλους της οικογένειας αρκεί η ταυτόχρονη διαμονή απλώς και μόνον του δικαιούχου της προστασίας και του μέλους της οικογένειας στο κράτος μέλος υποδοχής.

25 Από το γράμμα του άρθρου 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ φαίνεται ότι οι φράσεις «διαμονή σε σχέση με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» και «ύπαρξη οικογένειας ήδη στη χώρα καταγωγής» έχουν την έννοια ότι δεν αρκεί από μόνη της η ταυτόχρονη διαμονή του δικαιούχου της προστασίας και του μέλους της οικογένειας στο κράτος μέλος υποδοχής. Η απαίτηση υπάρξεως της οικογένειας ήδη στο κράτος καταγωγής βασίζεται στην παραδοχή ότι η εγγύτητα των μελών του οικογενειακού πυρήνα με τα γεγονότα που σχετίζονται με την προστασία στη χώρα καταγωγής συνιστά, κατά κανόνα, επίσης ενδεχόμενο κίνδυνο για τα ίδια τα μέλη της οικογένειας (βλ. αιτιολογική σκέψη 36 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ). Υπέρ της απόψεως αυτής θα μπορούσε να συνηγορήσει και η συστηματική εξέταση της οδηγίας, στο πλαίσιο της οποίας πρέπει να ληφθούν υπόψη το άρθρο 23 και οι αιτιολογικές σκέψεις 16, 18 και 19 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Το άρθρο 23, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ αποσκοπεί στη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας. Το άρθρο 23, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου αυτού, πέραν των μελών της οικογένειας που αναφέρονται στο άρθρο 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, και σε άλλους στενούς συγγενείς οι οποίοι συγκατοικούσαν με την οικογένεια ως τμήμα της κατά τον χρόνο αναχώρησης από τη χώρα καταγωγής ήταν δε τότε εξαρτημένοι, εν όλω ή κατά κύριο λόγο, από τον δικαιούχο διεθνούς προστασίας. Από τις δύο αυτές διατάξεις [σελ. του πρωτοτύπου 14] προκύπτει ότι το άρθρο 23 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ σκοπεί, ιδίως, στην προστασία των εξαρτημένων μελών της οικογενειακής ενότητας και κυρίως των ανηλίκων τέκνων. Προκειμένου να επιτευχθεί ο εν λόγω σκοπός προστασίας, η διάταξη ευνοεί, επίσης, τα λοιπά μέλη της οικογένειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της. Η εν λόγω ερμηνεία της διατάξεως στηρίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 18 και 19 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Η αιτιολογική σκέψη 18 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να θέτουν ως πρωταρχικό τους μέλημα το μείζον συμφέρον του παιδιού και, συναφώς, αναφέρεται, ειδικότερα, στην αρχή της οικογενειακής ενότητας. Κατά την αιτιολογική σκέψη 19 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, είναι ανάγκη να διευρυνθεί η έννοια των μελών οικογένειας, λαμβανομένων υπόψη των διάφορων ειδικών περιστάσεων εξάρτησης και της ιδιαίτερης προσοχής που πρέπει να δίδεται στο μείζον συμφέρον του παιδιού. Ομοίως, η αιτιολογική σκέψη 16 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, κατά την οποία η οδηγία σκοπεί να διασφαλίσει τον πλήρη σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και του δικαιώματος ασύλου των αιτούντων άσυλο και των μελών της οικογένειάς τους «που τους συνοδεύουν», δεν αποκλείει ερμηνεία η οποία θέτει ως προϋπόθεση την αποκατάσταση της οικογενειακής ενότητας με την πραγματική άσκηση της γονικής μέριμνας προς το μείζον συμφέρον του παιδιού· ωστόσο, το δικάζον τμήμα δεν παραβλέπει το γεγονός ότι η λέξη «συνοδεύουν» παρέχει δυνατότητα ευρύτερης ερμηνείας (βλ. για την ερμηνεία της «συνοδείας» στο πλαίσιο του αστικού δικαίου της Ένωσης [παραλειπόμενα] ΔΕΕ, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015 –C-218/14 [ECLI:EU:C:2015:476], Singh κ.λπ.– σκέψη 54). Υπό το πρίσμα της τελολογικής ερμηνείας ορισμένα στοιχεία συνηγορούν υπέρ του ότι το άρθρο 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ – διά του περιορισμού της έννοιας των μελών της οικογένειας στα μέλη του οικογενειακού πυρήνα (γονείς και ανήλικα τέκνα τους), διά της απαιτήσεως

υπάρξεως «σχέσεως με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» και διά της συνδέσεως με την «ύπαρξη της οικογένειας στη χώρα καταγωγής»– θέτει ως προϋπόθεση την επανέναρξη της οικογενειακής ζωής μεταξύ των μελών της οικογένειας κατά την έννοια του άρθρου 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το άρθρο 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να συσχετισθεί με την υποχρέωση συνεκτιμήσεως του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού, η οποία αναγνωρίζεται στο άρθρο 24, παράγραφος 2, του Χάρτη, καθώς και με την αναγκαιότητα του τέκνου να διατηρεί τακτικώς προσωπικές σχέσεις με τους γονείς του, για την οποία γίνεται λόγος στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου (ΔΕΕ, απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2012 –C-356/11 και C-357/11 [ECLI:EU:C:2012:776]– σκέψη 76). Η οικογενειακή ζωή χαρακτηρίζεται –πέρα από την ύπαρξη νομικών δεσμών– από μια εν τοις πράγμασι οικογενειακή ενότητα (βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση της 2ας Νοεμβρίου 2010 –αριθ. 3976/05 [ECLI:CE:ECHR:2010:1102JUD000397605], Yigit κατά Τουρκίας– [σελ. του πρωτοτύπου 15] σκέψη 93) και από ιδιαίτερη οικογενειακή εγγύτητα μεταξύ των γονέων και των ανηλίκων τέκνων τους [παραλειπόμενα]. Συναφώς, κατά το αιτούν δικαστήριο, θα μπορούσαν να εγερθούν αμφιβολίες ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων που προβλέπει το άρθρο 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, ακόμη και όταν – αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως– η διαμονή του αιτούντος γονέα στο κράτος μέλος υποδοχής δεν αποσκοπεί, τουλάχιστον ως ένα βαθμό, στην ανάληψη της ευθύνης για το δικαιούχο προστασίας άγαμο και ανήλικο τέκνο.

- 26 ε) Το υπό στοιχείο β' σκέλος του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος συνδέεται με το υπό στοιχείο α' του ίδιου προδικαστικού ερωτήματος και έχει ως σκοπό να αποσαφηνίσει την κρίσιμη ημερομηνία για την εκτίμηση της επανέναρξης της οικογενειακής ζωής μεταξύ του δικαιούχου της προστασίας και του γονέα εντός του κράτους μέλους υποδοχής κατά την έννοια του άρθρου 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 27 Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν θα εξυπηρετούνταν οι σκοποί του άρθρου 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ που παρατίθενται στο στοιχείο δ' στην περίπτωση που ο αιτών άσυλο θα είχε το δικαίωμα, χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό, να επικαλεστεί την επανέναρξη της οικογενειακής ζωής προκειμένου να τεκμηριώσει την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας. Συναφώς, το κριτήριο «σε σχέση με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» θα μπορούσε να συνηγορήσει υπέρ του ότι το άρθρο 2, στοιχείο ι', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ επιτάσσει η αποκατάσταση της εν τοις πράγμασι οικογενειακής ενότητας να πραγματοποιείται εντός ορισμένης προθεσμίας μετά την είσοδο [στη χώρα υποδοχής].
- 28 Από τις λέξεις «υπεύθυνος» και «είναι ανήλικος» στο άρθρο 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ προκύπτει, περαιτέρω, ότι ο δικαιούχος της προστασίας πρέπει να εξακολουθεί να είναι ανήλικος κατά τον κρίσιμο χρόνο της αποκατάστασης της οικογενειακής ενότητας στο κράτος μέλος υποδοχής κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ια', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

- 29 στ) Με το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα ζητείται να διευκρινιστεί αν η ιδιότητα του μέλους της οικογένειας του αιτούντος άσυλο, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ παύει με την ενηλικίωση του δικαιούχου της προστασίας και τη συνακόλουθη παύση της ευθύνης για ανήλικο και άγαμο πρόσωπο. **[σελ. του πρωτοτύπου 16]**
- 30 Το άρθρο 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ ορίζει ότι ο πατέρας του δικαιούχου διεθνούς προστασίας αποτελεί μέλος της οικογένειας αν ο δικαιούχος είναι ανήλικος, βρίσκεται στο ίδιο κράτος μέλος σε σχέση με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας και η οικογένεια υπήρχε ήδη στη χώρα καταγωγής. Η σύνδεση της ιδιότητας του μέλους της οικογένειας με ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα, κατά το οποίο ο δικαιούχος της προστασίας είναι ανήλικος, σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο ια', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, καθώς και η προστασία του μείζονος συμφέροντος του παιδιού που επιδιώκεται με το άρθρο 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ θα μπορούσαν να συνηγορήσουν υπέρ του ότι η ιδιότητα του πατέρα ως μέλους της οικογένειας, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, παύει με την ενηλικίωση του δικαιούχου της προστασίας.
- 31 Σε περίπτωση που η ιδιότητα του πατέρα του δικαιούχου της προστασίας ως μέλους της οικογένειας, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο ι', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, εξακολουθεί, καταρχήν, να υφίσταται και μετά την ενηλικίωση του τέκνου, πρέπει να διευκρινισθεί αν η εν λόγω ιδιότητα εκλείπει –εκτός από την περίπτωση παύσεως της διαμονής του πατέρα στο κράτος μέλος υποδοχής ή του δικαιώματος προστασίας του τέκνου– σε δεδομένη χρονική στιγμή ή με την επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος.
- 32 [παραλειπόμενα] [νομιμοποίηση για την υποβολή των σχετικών δικογράφων]
[παραλειπόμενα]